

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΠΕΤΕΙΟΙ

Διεθνής Ημέρα Αδελφών Νοσοκόμων.
Γιορτάζουν: Επιφάνιος, Επιφανία.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1830 Αντικαποδιστριακή στάση σημειώνεται στο Λιμένι, το προπύργιο των Μαυρομιχαλαίων.
1900 Η λειψυδρία στον Πειραιά οδηγεί σε συνεχείς καβγάδες για την εξασφάλιση λίγου νερού.
1930 Ιδρύεται η Πυροσβεστική Υπηρεσία από την κυβέρνηση Βενιζέλου.
1982 Θερίζει το νέφος! Εκατοντάδες Αθηναίοι διακομίζονται στα νοσοκομεία και τα ΙΧ «εκδιώκονται» από το κέντρο της πρωτεύουσας.
1982 Στο ιερό προσκύνημα της Φατίμα στην Πορτογαλία, ο Πάπας Ιωάννης Παύλος Β' δέχεται τη δεύτερη απόπειρα δολοφονίας του.
1984 Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, Κωνσταντίνος Καραμανλής, επαναλαμβάνει την πρόταση που είχε κάνει ως πρωθυπουργός το 1976 για μόνιμη τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα, με αφορμή το μοϊκοτάζ των δυτικών χωρών στους Ολυμπιακούς της Μόσχας το 1980 και την απάντηση του ανατολικού μπλοκ στους Ολυμπιακούς του Λος Άντζελες το 1984.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1820 Φλόρενς Νάτινγκεϊλ, αγγλοϊταλίδα φιλάνθρωπος και νοσοκόμα, που καθιέρωσε το λειτούργημα της νοσοκόμας ως επάγγελμα.
1829 Πάυλος Καρέρ, Έλληνας μουσουργός από τη Ζάκυνθο.
1963 Παναγιώτης Φασούλας, παλαίμαχος διεθνής μπασκετμπολίστας και πολιτικός.

ΘΑΝΑΤΟΙ

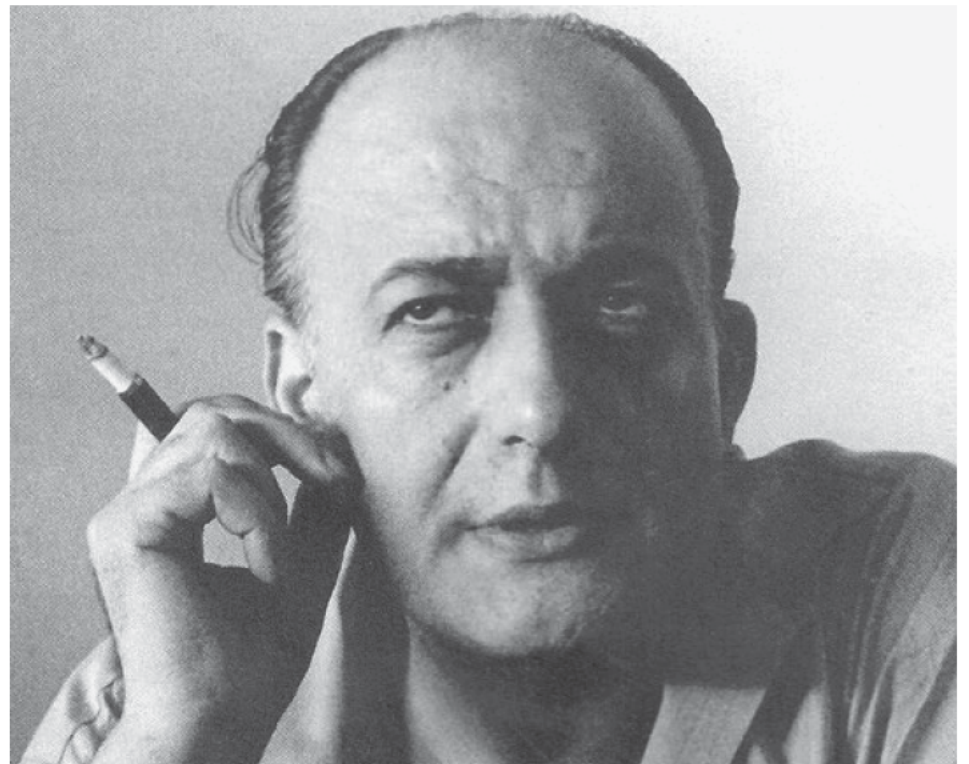
1884 Μπέντριξ Σμέτανα, τσέχος συνθέτης, από τους ιδρυτές της τσεχοσλοβακικής μουσικής εθνικής σχολής, γνωστός για τη σύνθεσή του Μα Βλαστ
1992 Νίκος Γκάτσος, ποιητής και στιχουργός.
2001 Αλεξέι Τουπόλεφ, ρώσος αεροναυπηγός, που εξέλιξε το πρώτο υπερηχητικό επιβατικό αεροπλάνο Tu-144.

Νίκος Γκάτσος, 1911 – 1992

Ποιητής, στιχουργός και μεταφραστής, ο Νίκος Γκάτσος παραμένει μία ξεχωριστή περίπτωση για τα ελληνικά γράμματα. Με μία μόνο ποιητική σύνθεση στο ενεργητικό του, την περίφημη και αξεπέραστη Αμοργό, που έγραψε μεσοσύσης της Κατοχής, θεωρείται ένας από τους κορυφαίους ποιητές μας.

Γεννήθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 1911, κατ' άλλους στις 30 Απριλίου 1915, στα Χάνια Φραγκόβρυσης (Κάτω Ασέα) Αρκαδίας. Τελείωσε το Δημοτικό στο χωριό του και το Γυμνάσιο στην Τρίπολη, όπου μυήθηκε στη λογοτεχνία και έμαθε μόνος του ξένες γλώσσες. Στη συνέχεια μετακόμισε με την οικογένειά του στην Αθήνα, όπου σπούδασε φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Στις αρχές της δεκαετίας του '30 δημοσίευσε τα πρώτα του ποιήματα στα περιοδικά «Νέα Εστία» (1931) και «Ρυθμός» (1933). Γνώριζε ήδη αρκετά καλά Αγγλικά και Γαλλικά και είχε μελετήσει τον Παλαμά, το Σολωμό, το δημοτικό τραγούδι, όπως και τις νεωτεριστικές τάσεις της ευρωπαϊκής ποίησης.

Το 1943 κυκλοφόρησε την ποιητική του σύνθεση «Αμοργός», που προκάλεσε έντονο ενδιαφέρον και του χάρισε περίοπτη θέση στο Πάνθεον των ελληνικών ποιητών. Λέγεται ότι το μακρύ αυτό ποίημα γράφτηκε μέσα σε μια νύχτα με το σύστημα της «αυτόματης γραφής», που χρησιμοποιούν οι σουρεαλιστές δημιουργοί. «Μνημειώδες έργο του νεοελληνικού ποιητικού λόγου» χαρακτήρισε την «Αμοργό» ο στενός φίλος του Μάνος Χατζιδάκις, «επειδή περιέχει βαθύτατα την ελληνική παράδοση, δεν την εκμεταλλεύεται, ενώ συγχρόνως περιέχει όλη την ευρωπαϊκή θητεία του Μεσοπολέμου». Με την «Αμοργό» κλείνει και ολοκληρώνεται

ο πρώτος κύκλος του ελληνικού υπερρεαλισμού, που είχε ανοίξει με τον Νικήτα Ράντο, τον πρώιμο Ελύτη, τον Εμπειρικό και τον Εγγονόπουλο. Από τότε έως τον θάνατό του, ο Γκάτσος δημοσίευσε μόνο τρία ποιήματα: «Ελεγείο» (1946), «Ο Ιππότης και ο θάνατος» (1947) και το «Τραγούδι του παλιού καιρού» (1963). Τη λυρική του φλέβα ο Νίκος Γκάτσος τη διοχέτευσε στους στίχους τραγουδιών, καταργώντας συχνά τα όρια ποίησης και στιχουργίας. Το έργο του είναι εντυπωσιακό σε ποσότητα και ποιότητα. Ο Μίκης Θεοδωράκης, ο Μάνος Χατζιδάκις, ο Σταύρος Ξαρχάκος, ο Δήμος Μούτσης, ο Λουκιανός Κηλαπδόνης και άλλοι συνθέτες μελοποίησαν στίχους του, που τραγουδήθηκαν από δημοφιλείς καλλιτέχνες και έγιναν μεγάλες επιτυχίες («Αθανασία», «Της γης το χρυσάφι», «Ρεμπέτικο», «Αρχιπέλαγος», «Πήρες το μεγάλο δρόμο», «Πορ-

νογραφία», «Λαϊκή Αγορά», «Η Μικρή Ραλλού», «Μια γλώσσα, μια πατρίδα», «Αν θυμηθείς τ' ονειρό μου», «Η νύχτα», «Στον Σείριο υπάρχουνε παιδιά», «Αντικατοπτρισμοί», «Το κατά Μάρκον», «America, America», «Χάρινο το Φεγγαράκι», «Πάει ο καιρός» κ.ά.). Σπουδαίο είναι και το μεταφραστικό του έργο, το οποίο δοκιμάστηκε επί σκηνής. Μετέφρασε για λογαριασμό του Εθνικού Θεάτρου, του Θεάτρου Τέχνης και του Λαϊκού Θεάτρου, Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα («Ματωμένος Γάμος», «Το Σπίτι της Μπερνάρντα Άλμπα»), Αύγουστο Στρίνμπεργκ («Ο Πατέρας»), Ευγένιο Ο' Νηλ («Ταξίδι μακριάς ημέρας μέσα στη νύχτα»), Λόπε ντε Βέγκα («Φουέντε Οβεχούνα») και Τενεσί Ουίλιαμς («Λεωφορείο ο Πόθος»). Ο Νίκος Γκάτσος πέθανε στην Αθήνα στις 12 Μαΐου 1992 και τάφηκε στη γενέτειρά του.

TALK OF THE CITY

Από τον Γιώργο Χατζηβασίλη

ΤΟ ΒΗΜΑ Χιώτης Βασίλης

Α, τον βλάκα τον Μίλιμπαντ...

Μάλλον δεν είναι καλά εκεί στην Βρετανία. Θέλεις η βροχή; Θέλεις η ομίχλη; Δεν στέκουν καλά στα μυαλά τους. Και με την πρώτη ήττα παραιτούνται... Προσέξτε τι συνέβη χτες, μια μέρα μετά τις εκλογές όπου θριάμβευαν οι συντηρητικοί και ο πρωθυπουργός Ντέιβιντ Κάμερον: Παραιτήθηκαν ταυτόχρονα οι ηγέτες των τριών εκ των τεσσάρων μεγαλύτερων κομμάτων: Ο Εντ Μίλιμπαντ των Εργατικών, ο Νικ Κλεγκ των Φιλελεύθερων Δημοκρατών και ο Νάιτζελ Φάρατζ των αντιευρωπαϊκών. Αλλά αυτά συμβαίνουν στην μακρινή Βρετανία. Στην απολίτιστη Βρετανία, που ακόμη χτυπούν τα έδρανα στην Βουλή όταν διαφωνούν με τον ομιλητή και παραι-

τούνται αμέσως όταν αποκαλυφθεί ότι κάποιος υπουργός διόρισε στην κυβέρνηση κανέναν πρωτοξάδελφό του. Ενώ εδώ στην Ελλάδα, στο λίκνο της δημοκρατίας, τα πράγματα είναι πιο απλά. Οι υπουργοί διορίζουν συζύγους, συντρόφους, νύφες, κουνιάδους κι ανιψιούς και θεωρείται φυσιολογικό! Κι έτσι και χάσει κανένας αρχηγός τις εκλογές, παραμένει στην θέση του μέχρι το κόμμα του να εξαϋλωθεί. Έχασε τις εκλογές ο Σαμαράς και δήλωσε ότι πήρε τις περισσότερες ψήφους από ποτέ η Ν.Δ. σε συνθήκες ήττας. Έχασε ο Βενιζέλος και δεν το πιστεύουν ούτε στο ΠΑΣΟΚ ότι θα αποχωρήσει, όπως προανήγγειλε, αφού παρέμεινε έπειτα από τρεις εκλογικές ήττες.

Έχασε ο Κουβέλης, αλλά αν το κόμμα του έπαιρνε καμιά πεντηταριά χιλιάδες ψήφους παραπάνω, ακόμα αρχηγός θα ήταν. Πρέπει να ήταν πολύ βλάκας αυτός ο Μίλιμπαντ που πήγε και παραιτήθηκε από την πρώτη ήττα. Μα πας και παραιτείσαι όταν είναι σίγουρο ότι θα βγεις πρωθυπουργός την επόμενη φορά; Αλλά εκεί στην Βρετανία, παραιτούνται με το παραμικρό... Δεν παίρνουν μαθήματα από μας στην Ελλάδα που διδάξαμε την δημοκρατία. Που οι αρχηγοί μας καρφώνονται στην καρέκλα τους και δεν ξεκολλάνε ούτε με λουσάτο... Και πάμε μετά στις Βρυξέλλες και τους λέμε: «Γεια σας! Κι εμείς ευρωπαίοι σαν κι εσάς είμαστε»...